

Høstningsregler (Harvest Control Rules) i fiskeriforvaltningen

- Den økonomiske betydning af fiskeriet er stor. Det skaber beskæftigelse og indkomster for mange, og offentlige indtægter i form af skattebetalinger og ressourcerentebeskatning.
- En bæredygtig forvaltning af havets ressourcer er en nødvendig forudsætning for at sikre velstanden fremadrettet.
- Ressourcerentebeskatning er en hensigtsmæssig måde til sikring af, at havets ressourcer kommer alle til gode. Grønland har været et foregangsland på dette område.
- De senere års kvotefastsættelse for hellefisk og torsk har ligget langt over Naturinstituttets anbefalinger (se figuren nedenfor), og på det seneste er der tegn på, at det får konsekvenser for fiskeriet.
- Fiskeriet må tackle usikkerhed både i ressourcer og politik, ud over den markedsusikkerhed som de fleste andre erhverv også må forholde sig til.
- Sådanne høstningsregler (Harvest Control Rules) i fiskeriforvaltningen vil skabe mere kontinuitet i forvaltningen, mindske usikkerheden, øge hensynet til en bæredygtig udnyttelse af ressourcer og fjerne forvaltningsafgørelser fra kortsigtet politisk pres. Endvidere vil det øge stabiliteten i fiskerierhvervet, hvilket er befordrende for langsigtet planlægning og investeringer.
- Øget politisk usikkerhed øger aktørernes afkastkrav og reducerer muligheden for ressourcerentebeskatning. Stabilitet i udnyttelsen af fiskeressourcerne muliggør derfor en højere ressourcerentebeskatning, end det er tilfældet under politisk skabt usikkerhed. Det muliggør også ressourcerentebeskatning af fiskeri, der endnu ikke har været afgiftsbelagt.

Hvad er høstningsregler?

For at undgå overfiskning og kollaps af fiskebestande har mange land i de senere år benyttet såkaldte høstningsregler i forvaltningen af fiskebestandene. Reglerne fastlægger, hvordan fiskeriet skal tilpasse sig udviklingen i bestandene. Reglerne kan specificere den tilladte fangstmængde, fiskeriindsatsen eller fiskedødelighed ud fra ofte enkle opgørelser af bestandens status (for eksempel gydebestandens størrelse). På basis af på forhånd fastlagte

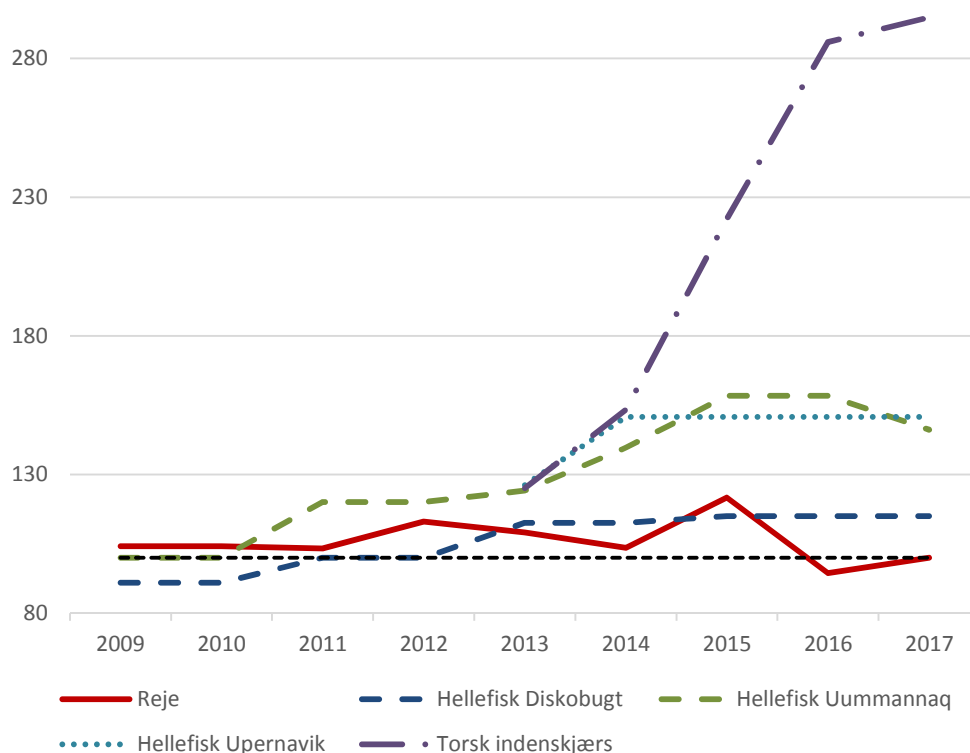
referencepunkter eller indikatorer for bestandsstatus udløses eksempelvis en ændring i den tilladte fangst. Referencepunkterne eller indikatorerne er som regel fastsat ud fra en operationalisering af et bærekraftskriterium. Regler kan også inkludere økonomiske og samfundsmæssige forhold, men dette er ikke det typiske. Ofte inkluderes også regler for hvor stor en ændring i fangstmængden, der tillades fra et år til et andet. Dette er med til at reducere svingninger i erhvervet og til at skabe forudsigelighed.

Høstningsregler benyttes i forvaltningen over hele verden, eksempelvis for torskebestandene i Barentshavet og Nordsøen, lodde uden for Island, sardiner i Californien, og mange flere. I Grønland er der også erfaringer fra forvaltningen af det MSC-certificerede fiskeri. Høstningsregler anvendes både i forhold til bestande delt mellem lande og i rene nationalt forvaltede fiskerier, for bestande med betydelig videnskabelig kundskab, og datafattede bestande.

Situationen i Grønland

Fiskeri er et meget usikkert erhverv. Markedsusikkerhed findes i alle former for økonomisk aktivitet, men i tillæg hertil står fiskeriet over for usikkerhed knyttet til biologiske forhold. Hertil kommer usikkerheden skabt af myndighedernes forvaltning og politik. I figuren nedenfor vises, hvordan kvoterne for den tilladte fangst, langt har overgået Naturinstituttets anbefalinger de senere år.

Figur: Kvoter(TAC) som % af rådgivningen, 2009-2017

Note: Data fra Naturinstituttet 2018

De langsigtede konsekvenser af disse politiske beslutninger er endnu uklare, men der er indikationer på, at dele af det kystnære fiskeri har overfisket.

Udover at sikre den biologiske bæredygtighed, bidrager høstningsregler til at mindske de politiske usikkerhedsmomenter forbundet med fiskeriet. Det giver mulighed for en forvaltning, der ikke påvirkes af kortsigtede politiske forhold, og som danner grundlag for en mere langsigtet og stabil strategi. Sådanne forvaltningsregler vil også kunne sikre en armlængdes afstand mellem det politiske system og de aktører, der kan have fordele eller ulemper af beslutninger om ressourceforvaltning. Dette er særligt vigtige principper i små samfund med mange nære relationer. Sådanne regler bidrager til transparens og en legitim forvaltning, og er med på at sikre holdbare langsigtede løsninger. På den måde bliver investeringer mere attraktive, og på sigt vil en sådan bæredygtig forvaltning også kunne medføre, at større dele af fiskeriet kan miljøcertificeres, hvilket vil bidrage til styrke den internationale markedsgang og dermed værdiskabelsen. Øget biologisk bærekraft bidrager til økonomisk bærekraft og øget afkast, som igen åbner for højere ressourcerente beskatning, med gevinster for hele samfundet.

** ** *

Policy Brief og andet materiale fra Økonomisk Råd kan findes på hjemmesiden:

<http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Finans/Oekonomisk-raad>